

Szolnoki Járásbíróság

Az ügy száma: 46.G.20.524/2024/16.

A felperes: EC-Energie Investment Kommunális Energiarendszereket Létesítő Korlátolt Felelősségű Társaság (1223 Budapest, Kelenvölgyi utca 37.)

A felperes meghatalmazott képviselője: Dr. Horogh Anna Ügyvédi Iroda (4220 Hajdúböszörmény, Bethlen Gábor utca 26., eljáró ügyvéd: Dr. Horogh Anna)

Az alperes: Túrkeve Városi Önkormányzat (5420 Túrkeve, Petőfi tér 1.)

Az alperes meghatalmazott képviselője: Nagy János Ügyvédi Iroda (2000 Szentendre, Dunakanyar krt. 14. I/3., eljáró ügyvéd: Dr. Nagy János)

A per tárgya: szerződésszegéssel okozott kár

Ítélet

A bíróság a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 1.270.000 (egymillió-kétszázhetvenezer) forint perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül – a Szolnoki Törvényszékhez intézett – fellebbezésnek van helye, amelyet a Szolnoki Járásbíróságnál kell elektronikus úton benyújtani.

Figyelmezteti a peres feleket, hogy a fellebbezést visszautasítja, ha nem elektronikus úton, vagy elektronikus úton, de nem a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvényben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon terjesztik elő.

Tájékoztatja a feleket, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, azt a bíróság indokoltnak tartja, vagy tárgyaláson fogatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított 15 napon belül tárgyalás tartását kérheti.

A másodfokú bíróságnak a felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartania, ha az elsőfokú ítéletet az eljárás megszüntetése, vagy eljárási szabálysértés miatti kötelező hatályon kívül helyezési okból kell hatályon kívül helyezni, ha a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére vonatkozik, ha a fellebbezés csak a teljesítési határidővel kapcsolatos, valamint ha a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

Indokolás

- [1] A felperes és jogelődje közvilágítási üzemeltetési engedéllyel rendelkező villamosenergia ipari vállalkozások, az alperes közvilágításról való gondoskodásra kötelezett helyi (települési) önkormányzat.
- [2] A felperes jogelődje és az alperes között 2014. július 13-án vállalkozási (közvilágítás üzemeltetési) szerződés (a továbbiakban: perrel érintett szerződés) jött létre írásban az alperes közigazgatási területén található közvilágítási rendszer korszerűsítésére, bővítésére, 114 hónapon keresztül történő üzemeltetésére, karbantartására és a villamos energia beszerzésére vonatkozóan.
- [3] A perrel érintett szerződés 6. pont 2. bekezdése szerint az alperes által a szerződéskötés évében fizetendő ellenszolgáltatás 1.234.502 forint + ÁFA/hó volt, amelyből 788.363 forint + ÁFA/hó volt a beruházási (törlesztési díj), 232.960 forint + ÁFA/hó a karbantartási díj és 213.179 forint + ÁFA/hó a villamos energia vételára. A 6. pont 4. bekezdése szerint a beruházási és szolgáltatási díj módosítására, indexálására minden naptári év január 1-től kerülhet sor a KSH által közzétett, előző évre vonatkozó fogyasztói árindex (a továbbiakban: infláció) változása alapján. A 6. pont 5. bekezdése szerint a felek megállapodtak abban, hogy amennyiben a közvilágítási villamos energia díja (kWh) bármely okból, akár negatív, akár pozitív irányban a korábbi díjhoz képest több mint öt százalékot meghaladó mértékben változik, bármelyik félnek jogában áll a szolgáltatási díj energia árral arányos módosítását kezdeményezni. A 6. pont 6. bekezdése szerint a díjmódosítások mértékét a felek egybehangzó akarattal fogadják el.
- [4] Az alperes új közvilágítási rendszerét 2015. március 27-én üzembe helyezték.
- [5] A felperes jogelődje, a felperes és az alperes között 2018. január 5-én megkötött szerződésátruházás alapján a felperes a jogelődje helyébe lépett a perrel érintett szerződés kapcsán.
- [6] A felek 2018-tól 2022-ig a szerződés 6. pontja alapján a beruházási díjat, a karbantartási díjat és a villamos energia ellenértékét az infláció változása alapján évente megemelték, azzal, hogy a villamos energia ellenértékét 2019-ben és 2022-ben az inflációt meghaladó mértékben növelték a megállapodásuk alapján. 2022-ben a beruházási díj 931.619 forint + ÁFA/hó, a karbantartási díj 275.295 forint + ÁFA/hó, a villamos energia ellenértéke 626.683 forint + ÁFA/hó volt. Az alperes 2022. december 31-ig a felperes által kiállított számlákat teljeskörűen megfizette, a felek között a szerződés teljesítését érintően nem volt vita.
- [7] A felperes 2022. november 28-án ármegállapító megállapodást kötött a vele azonos cégcsoportba tartozó EC-Energie Trade Korlátolt Felelősségű Társasággal, arra kiterjedően, hogy az alperes közvilágítási rendszere vonatkozásában a villamos energia ellenértéke a felperes részére 2023-ban 1.843.744 forint + ÁFA/hó lesz.
- [8] 2023. évre vonatkozóan a felperes 2023. január 24-én a beruházási díj és a karbantartási díj emelését kezdeményezte az alperesnél az infláció mértékével egyezően, míg a villamos energia ellenértéke esetében – a villamos energia világpiaci és fogyasztói árának drasztikus emelkedésére és az 1335/2022. (VII. 15.) Korm. határozat szerinti energia-veszélyhelyzetre tekintettel – az inflációt meghaladó mértékben, 1.843.744 forint + ÁFA/hó összegig. Az

alperes mindhárom tétel vonatkozásában kizárólag az infláció mértékével történő emelést fogadta el, azonban vállalta, hogy a villamos energia közvetlen beszerzésére közbeszerzést fog kiírni. A felek megállapodtak abban, hogy a közbeszerzés sikeres lefolytatása esetén a villamos energiát a továbbiakban a szerződés módosítása mellett az alperes közvetlenül fogja beszerezni. Az alperes 2023. május 16-án és 2023. május 22-én a villamos energia 2023. évi beszerzése vonatkozásában felhívást tett közzé a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság által lefolytatott központosított beszerzéshez kapcsolódóan, de az eljárás az első esetben eredménytelen lett, míg a második esetben visszavonták a felhívást. A központosított beszerzésben való részvételéről, az önálló közbeszerzés kiírásának mellőzéséről és a villamos energia önálló beszerzésének megghiúsulásáról az alperes nem tájékoztatta a felperest. 2023-ban az egész évre kiterjedően a felperes biztosította a villamos energiát az alperes részére.

- [9] 2024. január 22-én a felek megállapodtak a 2024-re esedékes díjakról (beruházási díj: 1.254.457 forint + ÁFA/hó, karbantartási díj és villamos energia ellenértéke együtt: 1.214.531 forint + ÁFA/hó), majd a szerződés futamideje 2024. február 29-én lejárt, a felperes a közvilágítási rendszer tulajdonjogát 2024. március 4-én átruházta az alperesre.
- [10] A felperes 2024. április 15-én előterjesztett keresetében az alperes kötelezését kérte 13.514.306 forint, továbbá ezen összeg után 2023. február 1-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat nyolc százalékponttal növelt értékével megegyező mértékű késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére, elsődlegesen szerződésszegéssel okozott kár, másodlagosan utaló magatartás, harmadlagosan jogalap nélküli gazdagodás címén.
- [11] A felperes valamennyi keresetet érintően állította, hogy a villamos energia árának robbanásszerű emelkedése miatt kialakult energiaipari helyzet egyik fél által sem volt előrelátható a szerződéskötéskor és bekövetkezése egyik félnek sem volt felróható. Elsődleges keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:142. §-a szerinti kontraktuális kárra alapította. Elsősorban azt állította, hogy az alperes megszegte a szerződés tételes rendelkezéseit, figyelemmel arra, hogy a 6. pont 5. bekezdésében foglaltak ellenére a villamos energia ellenértékének a világpiaci árakkal megegyező mértékű emeléséhez nem járult hozzá. Álláspontja szerint a szerződés ebben a körben akként értelmezendő, hogy bármelyik félnek jogában áll kezdeményezni a díjkorrekciót, és a felek kizárólag annak mértékét fogadják el egyező akarattal, de a díjemelés nem tagadható meg, amiből az is következik, hogy legfeljebb az 5 %-os változás tekinthető a rendes üzleti kockázat körébe tartozónak. A rendelkezés megfogalmazása kapcsán azzal érvelt, hogy az egyoldalú szerződésmódosítás lehetősége kiszolgáltatatta volna az alperest, ezt pedig el akarták kerülni. Arra is hivatkozott, hogy az alperes nem tartotta meg azt a felek között kialakult gyakorlatot, hogy a villamos energia világpiaci árának növekedése esetén a szerződés szerinti ellenértéket is megemelik – ahogyan az 2019-ben és 2022-ben történt –, amely gyakorlat a Ptk. 6:63. § (5) bekezdése alapján a szerződés részévé vált, a diszpozitív szabályt pedig a felek a szerződésben nem zárták ki, vagyis erre tekintettel is megállapítható a szerződésszegés.
- [12] A felperes álláspontja szerint az alperes a Ptk. 6:62. § (1) bekezdése szerinti együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét is megszegte, mivel közvilágításra kötelezettként nem fizette meg a megemelkedett energiadíjat, amellyel jogellenes vagyontólódást idézett elő, a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás közötti egyensúlyt felbontotta, így a Ptk. 6:62. § (3) bekezdése alapján köteles megtéríteni az ezzel okozott kárt. Ugyancsak e kötelezettség

sérelmét idézte elő, hogy nem működött együtt a felajánlott szerződésmódosításokban, valamint megtévesztette a felperest a közbeszerzési eljárások hamis ígéretével, figyelemmel arra, hogy valójában egy központosított beszerzéshez kívánt csatlakozni, amelyről a felperest nem tájékoztatta.

- [13] Arra is hivatkozott, hogy az alperes a díjmelés megtagadásával a szerződés teljesítését jogos ok nélkül megtagadta, amely ugyancsak a kontraktuális kárfelelősségi szabályok alkalmazását alapozza meg a Ptk. 6:183. §-a folytán alkalmazandó 6:154. § (3) bekezdése szerinti késedelem, illetve 180. § (2) bekezdése szerint lehetetlenné válás alapján is. A kontraktuális kártérítési felelősség további feltételei körében azzal érvelt, hogy a kára megegyezik az alperes által a felperesnek és a felperes által az áramkereskedőnek a villamos energiáért 2023-ra fizetett ellenérték különbségével. Kimentésnek a Ptk. 6:142. §-a alapján nincs helye, mivel a szerződésszegést az alperes ellenőrzés körében tartozó körülmény okozta, mivel szándékosan nem működött együtt a felperessel, valamint elvárható lett volna az alperestől a kár elhárítása is. Mivel a kárt szándékosan okozta az alperes, ezért a Ptk. 6:143. § (3) bekezdése alapján a teljes kár megtérítésére köteles.
- [14] Másodlagos keresetét a felperes arra alapította, hogy ugyan a Ptk. 6:192. §-a alapján kezdeményezhette volna a szerződés bírósági módosítását, azonban arra amiatt nem került sor, mert az alperes a villamos energia saját hatáskörben történő beszerzésének ígéretével szándékosan tévedésbe ejtette. Ezzel összefüggésben az alperes által a felperesnek és a felperes által az áramkereskedőnek 2023-ra fizetett villamos energia ellenérték különbözetével megegyező kár érte, amelynek megtérítését az alperestől jogosult követelni a Ptk. 6:587. §-a szerinti utaló magatartás szabályai alapján. Érvelése szerint az alperesnek a közbeszerzés lefolytatására vonatkozó ígérete olyan alaposnak oknak tekinthető, amely a jóhiszeműsége mellett őt arra indította, hogy a szerződést ne mondja fel, illetve ne kezdeményezze a szerződés bírósági módosítását. Az alperes magatartása ellenben szándékos volt, mivel a közbeszerzési eljárást meg sem indította.
- [15] Harmadlagos keresetét a felperes a Ptk. 6:579. § (1) bekezdése szerinti jogalap nélküli gazdagodás szabályaira alapította. Álláspontja szerint a bíróságnak gondoskodnia kell az eredetileg egyenértékű szolgáltatások értékegyensúlyának a fenntartásáról, illetve meg kell akadályoznia bármelyik fél jogalap nélküli gazdagodását a végighatárolt szinallagma elve alapján, amely a felek szerződésének keretei között akként értelmezhető, hogy az alperes által fizetett ellenértéknek fedeznie kell a villamos energia felperes által történő beszerzésének költségét. Ennek hiányában az alperes jogalap nélkül gazdagodik, amely csak az ellenszolgáltatás arányos felemelésével küszöbölhető ki, ennek követelését pedig nem zárja ki a felek közötti szerződéses kapcsolat. Az alperes jogalap nélküli vagyoni előnye a 2023-ra fizetett villamos energia ellenérték és a felperes által a villamos energiáért fizetett ellenérték különbségével egyezik meg, amely vagyoni hátrányt jelent a felperes oldalán. A kettő között fennáll az okozati összefüggés, míg az első és másodlagos kereset alaptalansága esetén a más jogalapon történő igényérvényesítés hiánya mint további feltétel is teljesül.
- [16] A felperes a Ptk. 6:155. § (1) bekezdésére alapított késedelmi kamatkövetelése kezdőnapját 2023. február 1-jében jelölte meg, figyelemmel arra, hogy az alperesnek az első emelt összegű számlát eddig kellett volna megfizetnie, azaz a szerződésszegésnek ez a kezdőnapja.
- [17] Az alperes ellenkérelmében a keresetek teljes egészében történő elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte a bíróságtól. Védekezését az elsődleges kereset

tekintetében arra alapította, hogy nem vállalt kötelezettséget a villamos energia ellenértéke kapcsán az inflációt meghaladó emelés elfogadására. Érvelése szerint a szerződés 6. pont 4. bekezdésében a felek kötelezettséget vállaltak arra, hogy az infláció mértékével növelik a beruházási és szolgáltatási díjat minden év január 1-jével, vagyis meghatározták az emelés pontos mértékét is. Ezzel szemben a 6. pont 5. és 6. bekezdéséből az következik, hogy a felek nem vállaltak kötelezettséget a villamos energia ellenértékének ezt meghaladó módosítására, ebben az esetben ugyanis a 6. pont 4. bekezdésében foglaltakkal egyezően fogalmazták volna az erre vonatkozó feltételeket. Arra is hivatkozott, hogy az alperes illetve a polgármester nem tett kötelezettségvállalást arra, hogy 2023-ban a villamosenergia beszerzést maga fogja ellátni, kizárólag arra, hogy ennek a lehetőségét megvizsgálja. Vitatta, hogy a felperest kár érte volna, valamint azt is, hogy a szerződés megszegte volna. Álláspontja szerint a felek közötti szokások vonatkozásában a Ptk. 6:63. § (5) bekezdése nem alkalmazható, figyelemmel arra, hogy az a szerződés szerinti főszolgáltatásra nem vonatkozhat, valamint a díjmódosítás esetére tételes szerződéses rendelkezés volt irányadó. Állította, hogy szerződésmódosítási kötelezettség nem terhelte, a szerződéses kötelezettségeit pedig teljesítette, így nem alkalmazhatóak a teljesítés jogos ok nélküli megtagadására vonatkozó szabályok sem. Az együttműködési és tájékoztatási kötelezettség körében arra hivatkozott, hogy nem terhelte kötelezettség a díjemelések elfogadására, emellett pedig nem volt köteles a felperes oldalán jelentkező veszteséget megfizetni vagy kompenzálni.

- [18] A másodlagos kereseti kérelem körében arra hivatkozott az alperes, hogy lépéseket tett a közbeszerzés sikeres lefolytatása iránt, amely ennek ellenére sikertelen lett. Emellett 2023-ra vonatkozóan a felek egy háromoldalú jogviszonyban álltak az áramkereskedővel, így ugyanezen időszak vonatkozásában nem volt lehetősége jogsértés nélkül közbeszerzési eljárást kezdeményezni. Az utaló magatartás amiatt sem alkalmazható, mivel nem az alperes bármilyen, hanem legfeljebb a szerződéses jogviszonyon alapuló magatartása indíthatta volna a felperest bármilyen magatartásra, amely kizárja az igényérvényesítést. A jogalap nélküli gazdagodást arra tekintettel vitatta, hogy annak elsődleges feltétele az igény jogalap nélkülsége, amely általában kizárt szerződéses jogviszony fennállása esetén. Álláspontja szerint emellett, a felperes köteles viselni az azzal összefüggő kockázatot, ha a villamos energia világpiaci árának emelkedése miatt a haszna jelentősen lecsökken vagy elveszik.
- [19] A bíróság a keresetet az alábbiak szerint megalapozatlannak találta.
- [20] A bíróság a tényállást a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 263. § (1) bekezdése és 279. § (1) bekezdése alapján a keresetlevél és mellékletei, az írásbeli ellenkérelem és mellékletei, a felperes válaszirata és mellékletei, a felek előkészítő iratai és a perfelvételi tárgyaláson előadott szóbeli perfelvételi nyilatkozatai, a felek törvényes képviselőinek személyes meghallgatása, valamint a per egyéb iratai és adatai alapján állapította meg.
- [21] A perben jelentős tények szempontjából nem volt vita a felek között a szerződés létrejöttét, megszűnését, – 2023. év kivételével – a teljesítését, valamint a szerződéssel kapcsolatos egyéb lényeges körülményeket érintően, így ezeket a tényeket a bíróság a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján állapította meg. Abban sem volt eltérés a felek nyilatkozataiban, hogy 2023. év elején egyeztetések folytak közöttük a villamos energia vételárának inflációt meghaladó emelése vagy a villamos energia alternatív módon történő beszerzése tárgyában, ezt a felek törvényes képviselőinek nyilatkozatai, valamint a felek közötti e-mail váltás is alátámasztotta.

- [22] A felek közötti egyeztetések során felmerült közbeszerzés lefolytatása, az azzal összefüggő megállapodás tartalma, valamint a megtett intézkedések és az arról szóló tájékoztatás kapcsán azonban már eltérő állításokat tettek a felek. A felperes állította, hogy az alperes nem tájékoztatta arról, hogy közbeszerzés kiírása helyett egy központosított beszerzésben kíván részt venni, amit a felek közötti e-mail váltással kívánt alátámasztani. A csatolt e-mailekből egyértelműen megállapítható volt, hogy az alperes törvényes képviselője közbeszerzés megindítását irányozta elő, és lépések megtételét vállalta a képviselő-testülettel történt egyeztetést követően. Ezzel szemben arra nem vállalt kötelezettséget, hogy a közbeszerzés sikerétől függetlenül közvetlenül fogja beszerezni 2023. évre a villamos energiát. Az e-mailekből az is megállapítható volt, hogy az alperes vállalta, hogy megfelelően tájékoztatni fogja a felperest a közbeszerzéssel összefüggő fejleményekről.
- [23] Az alperes ezekkel szemben okiratokkal igazolta, hogy központosított beszerzésben részt kívánt venni, de nem tudta alátámasztani, hogy erről megfelelően tájékoztatta volna a felperest, ahogyan azt sem, hogy az eljárások sikertelenségét közölte volna a felperessel 2023 júniusában. Az alperes törvényes képviselője a személyes meghallgatása során is csupán arra hivatkozott, hogy felelősség nem terhelte őket a megfelelő tanácsadó kiválasztásában. Azt sem tudta igazolni az alperes, hogy az felperes nevében eljáró Szűcs István a felek és az áramkereskedő közötti közvetítéssel összefüggő 2023. június 23-i e-mail megkeresésére választ adott volna, vagy legalább közölte volna, hogy a továbbiakban nem tesz lépéseket a villamos energia közvetlen beszerzése iránt.
- [24] Az előbbieik alapján a bíróság felperes állításait látta bizonyítottnak abban a körben, hogy az alperes nem tájékoztatta a közbeszerzés kiírásának hiányáról, a központosított beszerzéshez való csatlakozás szándékáról, valamint arról, hogy az utóbbi sikertelenségét követően már nem kívánt további lépéseket tenni a közvetlen villamos energia beszerzést érintően. Ezzel szemben nem találta igazottnak, hogy az alperes kifejezetten kötelezettséget vállalt volna arra, hogy 2023. évtől átveszi a szerződés módosítása mellett a villamos energia beszerzését a felperestől.
- [25] A bíróságnak a megállapított tényállás alapján elsősorban abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy megszegte-e az alperes a szerződést, és amennyiben igen, úgy felmerült-e kára ezzel összefüggésben, köteles-e azt megtéríteni a felperesnek, vagy ennek hiányában köteles-e a kereseti kérelem szerinti összeg megfizetésére utaló magatartás, illetve jogalap nélküli gazdagodás címén.
- [26] A Ptk. 6:238. §-a szerint vállalkozási szerződés alapján a vállalkozó tevékenységgel elérhető eredmény (mű) megvalósítására, a megrendelő annak átvételére és a vállalkozói díj megfizetésére köteles.
- [27] A Ptk. 6:137. §-a alapján a szerződés megszegését jelenti bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása.
- [28] A Ptk. 6:142. §-a szerint aki a szerződés megszegésével a másik félnek kárt okoz, köteles azt megtéríteni, azonban mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje vagy a kárt elhárítsa.

- [29] Az elsődleges kereset körében a perrel érintett szerződés 6. pont 5. és 6. bekezdésében foglaltak rendelkezések értelmezésétől és tartalmuk helyes megállapításától függött annak megítélése, hogy az alperes kötelezettséget vállalt-e az inflációt meghaladó díjkorrekció elfogadására, vagyis megszegte-e a szerződést a díjkorrekció elfogadásának hiányában, ennek során pedig figyelembe kellett venni a Ptk. 6:8. § (1) bekezdése szerinti értelmezési szabályt is.
- [30] A bíróság megítélése szerint az alperes helytállóan érvelt amellett, hogy a szerződés 6. pont 5. bekezdése a megfogalmazása alapján nem jelentett kötelezettségvállalást a díjmelés elfogadására a másik fél kezdeményezése esetén, ennek a célnak az elérésére a rendelkezés nem volt alkalmas. Ugyan lehetőség lett volna tételes kötelezettségvállalást a szerződésbe emelni, és az emelést automatikusan a világpiaci vagy tőzsdei árak növekedéséhez kötni, vagy egyoldalú szerződésmódosítási jogot rögzíteni a felperes oldalán, de erre nem került sor. Ezzel szemben az érintett bekezdés gyakorlatilag egy előzetes egyeztető mechanizmust hozott létre a felek között, amellyel elkerülhető volt a nem várt külső feltételek változása esetén a szerződésszegés, felmondás vagy bírósági szerződésmódosítás. Ezen felül az ellenszolgáltatás módosításával összefüggő szerződéses rendelkezések kapcsán elvárható a világosság és az egyértelmű megfogalmazás, figyelemmel arra, hogy a jellegadó szolgáltatást nyújtó féllel szerződő fél számára pontosan meghatározhatónak kell lennie, hogy milyen összegű ellenszolgáltatás teljesítésére köteles. Ha a felek a szerződésben nem rögzítik, hogy milyen feltételek bekövetkezése esetén, milyen mértékben és milyen keretek között kerülhet sor az ellenszolgáltatás módosítására, úgy az olyan, az ellenszolgáltatásra vonatkozó szabályokból, amelyek csak részben tartalmazzák az előbbieket, nem lehet a díjmelésre vonatkozó konkrét kötelezettségvállalást azonosítani.
- [31] A Ptk. 6:63. § (1) bekezdése alapján a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. A (2) bekezdés 1. mondata szerint a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges és a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges, míg az (5) bekezdés alapján a szerződés tartalmává válik minden szokás, amelynek alkalmazásában a felek korábbi üzleti kapcsolatukban megegyeztek, és minden gyakorlat, amelyet egymás között kialakítottak, továbbá minden, az adott üzletágban a hasonló jellegű szerződés alanyai által széles körben ismert és rendszeresen alkalmazott szokás, kivéve, ha annak alkalmazása a felek között – korábbi kapcsolatukra is figyelemmel – indokolatlan volna.
- [32] A felperes arra is hivatkozott, hogy az alperes megszegte a szerződés részévé váló szokásukat az inflációt meghaladó díjmelés elfogadására nézve, azonban az erre vonatkozó szabályokat megalapozó Ptk. 6:63. § (5) bekezdése a főszolgáltatás vonatkozásában nem alkalmazható (1/2/2020. Választottbírósági ítélet IV. pont). Emellett az íratlan gyakorlat és szokás nem írhatta felül a szerződés 6. pont szerinti tételes rendelkezést, amely nem teszi kötelezővé a díjmelés elfogadását. A felperes ugyan arra hivatkozott, hogy a szerződés részévé váló szokás csupán kiegészítette a szerződést, azonban a bíróság megítélése szerint ezzel az érveléssel csak a tételes szerződéses rendelkezésből nem következő kötelezettvállalást kívánta pótolni, viszont a hivatkozott szokás nem csupán a szerződés kiegészítését, hanem érdemi felülírását jelentette volna.
- [33] A Ptk. 6:183. §-a alapján, ha valamelyik fél a teljesítést jogos ok nélkül megtagadja, a másik fél választása szerint a késedelem vagy a szolgáltatás lehetetlenné válásának jogkövetkezményeit kell alkalmazni. A Ptk. 6:154. § (3) bekezdése alapján a kötelezett

köteles megtéríteni a jogosultnak a késlemből eredő, pénztartozás esetén a késedelmi kamatot meghaladó kárát, kivéve, ha a késedelmét kimenti. A Ptk. 6:180. § (2) bekezdése alapján, ha a teljesítés lehetetlenné válásáért az egyik fél felelős, a másik fél szabadul a szerződésből eredő teljesítési kötelezettsége alól, és a szerződésszegéssel okozott kárának megtérítését követelheti.

- [34] A teljesítés jogos ok nélküli megtagadására vonatkozó szabályok amiatt nem voltak alkalmazhatók, mivel az alperes teljesítette a szerződés szerinti főszolgáltatását, az pedig, hogy vita volt az ellenszolgáltatás mértéke vagy a módosításra vonatkozó szerződéses rendelkezésekből következő kötelezettségvállalások vagy azok hiánya kapcsán, nem tekinthető a teljesítés megtagadásának, különösen osztható szolgáltatás esetén, míg a felperes oszthatatlanságra vonatkozó érvelése pénzszolgáltatás esetén nem foghatott helyt. Emellett a pénzszolgáltatásnak még a részleges teljesítése is eleve kizárttá teszi, hogy a teljesítés jogos ok nélküli megtagadása megállapítható legyen az alperes oldalán.
- [35] A Ptk. 6:62. § (1) bekezdése alapján a felek kötelesek a szerződéskötési tárgyalások alatt, a szerződés megkötésénél, fennállása alatt és megszüntetése során együttműködni és tájékoztatni egymást a szerződést érintő lényeges körülményekről. A (3) bekezdés alapján, ha a szerződés létrejön, az a fél, aki az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségét megszegi, köteles a másik fél ebből származó kárát a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség általános szabályai szerint megtéríteni.
- [36] Az együttműködési és tájékoztatási kötelezettség kapcsán a bíróság nem értett egyet a felperessel abban, hogy e kötelezettség megszegéseként értékelendő, hogy az alperes nem járult hozzá a villamos energia árának inflációt meghaladó emeléséhez. Egyfelől a fentiek szerint erre nem volt szerződéses kötelezettsége, másfelől a felek együttműködése nem terjedhet odáig, hogy az üzlet kockáztatnak a szerződés útján történő elosztását követően a fél saját terhére, akár vagyoni hátrány vállalása mellett legyen köteles arra törekedni, hogy a felektől független külső körülmény bekövetkezése miatt a másik felet érő vagyoni hátrányt enyhítse. Az együttműködés a szerződés teljesítése körében, a szerződés teljesítéséhez szükséges feltételek megteremtése és fenntartása szintjén terheli feleket, de nem kötelezi őket lojalitásra vagy a másik fél érdekeinek előtérbe helyezésére. Az alperes emellett nem vállalt kötelezettséget arra, hogy a villamos energiát közvetlenül fogja beszerezni a jövőben, hanem csupán arra, hogy ennek lehetőségét megvizsgálja. Figyelemmel arra, hogy erre vonatkozóan lépéseket is tett a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság által lefolytatott központosított beszerzéshez való csatlakozás formájában, az együttműködési kötelezettségének a lehetséges szerződésmódosítással összefüggő tárgyalások szintjén is eleget tett.
- [37] Ezzel szemben alappal sérelmezte a felperes, hogy a tájékoztatási kötelezettségének az alperes nem tett eleget azzal, hogy nem tisztázta a felperes felé, hogy önálló közbeszerzés kiírása helyett csupán egy központosított beszerzésben kíván részt venni, valamint nem tájékoztatta megfelelően a felperest a részvétel meghírusulását követően ennek tényéről és arról sem, hogy további lépéseket nem fog tenni a villamos energia önálló beszerzése céljából. A tájékoztatási kötelezettség megszegése ellenére a bíróság nem találta megalapozottnak a felperes erre alapított kártérítési igényét, figyelemmel arra, hogy az alperes által nyújtott megfelelő tájékoztatás mellett is meg kellett volna fizetnie az áramkereskedőnek a díjat – maga is úgy nyilatkozott, hogy nem hagyta volna világítás nélkül a települést –, így az állított kár és a tájékoztatási kötelezettség megszegése között nem volt megállapítható az okozati összefüggés. Emellett a felperes azt is állította, hogy nyár végén világossá vált, hogy az

alperes részéről nem fog sor kerülni a villamos energia közvetlen beszerzésére, így ettől kezdődően nem lett volna akadálya további lépéseket tenni a villamos energia árának emelkedésével összefüggő igényeinek érvényesítése iránt akár a bírósági szerződésmódosítás kezdeményezése útján, akár már formában. Azonban ezek elmaradása kapcsán a felperes úgy nyilatkozott, hogy 2023 ősze során egy üzleti döntést hoztak arról, hogy további intézkedést nem tesznek, így abban az esetben, ha be is következett volna kár, az nem az alperes szerződésszegésével, hanem a felperes üzleti döntésével állt volna okozati összefüggésben. Végül a bíróság utal arra is, hogy nem alapozhat meg kártérítési igényt az a hipotetikus természetű kérdés, hogy a bírósági szerződésmódosítás iránti perben sor került volna-e a szerződés módosítására a felperes javára.

- [38] Emellett a bíróság megítélése szerint a felperesnek a szinallagma sérelmére és az szerződéses értékegyensúly felbomlására vonatkozó érvei egy bírósági szerződésmódosítás vagy egy érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása iránti perben lettek volna figyelembe vehetők, de önmagában ez alapján nem indokolt az ellenérdekű felet kártérítés megfizetésére kötelezni, ha a fél a szerződés tartama alatt nem érvényesít igényt a megfelelő jogalapon a szerződéses egyensúly felbomlása miatt.
- [39] Az előbbieik alapján a felperes kontraktuális kártérítés iránti igénye megalapozatlan volt.
- [40] A Ptk. 6:587. §-a alapján a bíróság a kárnak egészben vagy részben való megtérítésére kötelezheti azt, akinek szándékos magatartása más jóhiszemű személyt alapos okkal olyan magatartásra indított, amelyből őt önhibáján kívül károsodás érte.
- [41] Az utaló magatartásra alapított másodlagos kereseti kérelmet a bíróság alaptalannak találta arra tekintettel, hogy a felek közötti szerződéses kapcsolat megléte mellett a tényállási elemek nem állhatnak fent. Az utaló magatartás szubszidiárius törvényi tényállás, ezért erre alapítottan igény érvényesítésére csak akkor kerülhet sor, ha a felek között polgári jogi szerződés nem jött létre (Kúria Pfv. 20.478/2013/6.). Az utaló magatartása alapját ugyanis az képezi, hogy nincs helye az igény érvényesítésének kontraktuális vagy deliktuális károk megtérítése címén szerződés, illetve kárkötelem hiányában, azonban mégis megállapítható az egyik fél oldalán vagyoni hátrány bekövetkezése a másik fél magatartásával összefüggésben. Amennyiben a felek között szerződéses kapcsolat áll fenn, úgy a felek magatartását is a szerződésre vonatkozó jogszabályi és szerződéses rendelkezések keretei között – például az együttműködési és tájékoztatási kötelezettség alapján – kell megítélni, amennyiben pedig ennek alapján nincs helye igényérvényesítésnek, úgy nem tehető félre a szerződés, és nem helyezhető az igény egy szerződésen kívüli jogalapra. Ettől függetlenül sem lenne azonban alapos az igény utaló magatartás címén, mivel nem állapítható meg az önhiba hiánya a kár bekövetkezése körében, figyelemmel arra, hogy nem volt akadálya annak, hogy bírósági szerződésmódosítást kezdeményezzen a felperes vagy más módon érvényesítse az igényét. A fentiek szerint az sem állapítható meg, hogy az alperes magatartása okozta volna a közbeszerzés és a tájékoztatás hiányával összefüggésben a felperes kárát, mivel a felperes sem vitatta, hogy egész évben megfizette volna az alperes magatartásától függetlenül is a villamos energia vételárát abból az okból, hogy a települést ne hagyja közvilágítás nélkül.
- [42] A Ptk. 6:579. § (1) bekezdése alapján aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni.

- [43] A felperes a jogalap nélküli gazdagodásra alapított igénye kapcsán ugyan helytállóan hivatkozott arra, hogy a bírói gyakorlat kategorikusan nem zárja ki az jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazását a felek között szerződéses viszony fennállása esetén (BH2010. 333., Legfelsőbb Bíróság Gfv. 30.041/2010/6.), azonban ebben az esetben a gazdagodásnak szükségszerűen kívül kell esnie a szerződés keretein. Ha azonban közvetlen kapcsolatba hozható az igényérvényesítő fél által állított vagyoneletelődés a felek közötti kontraktuális viszonytal, úgy a szerződéses jogalapokhoz képest szubszidiárius jogalap nélküli gazdagodás nem alkalmazható. Jelen esetben az állított vagyoneletelődés alapját a villamos energia világpiaci árának emelkedése idézte elő, figyelemmel arra, hogy a felperes álláspontja szerint a szerződés szerinti ellenszolgáltatás változatlanul hagyása az alperes oldalán a szerződésből nem levezethető vagyoni előnyt idéz elő. Ezzel szemben a vita valójában a szerződés 6. pontjában foglalt, a szerződés szerinti ellenszolgáltatásra vonatkozó rendelkezések értelmezése és alkalmazhatósága körül alakult ki, amelyet az előbbiekből következően a szerződés keretei között kellett rendezni. Ezt meghaladóan sem álltak fent azonban a jogalap nélküli gazdagodás tényállási elemei, figyelemmel arra, hogy az alperes szerződés alapján teljesítette az ellenszolgáltatást, így az ezzel összefüggő esetleges gazdagodása sem volt jogalap nélkülinek tekinthető, hanem magán a szerződésen alapult. Ettől függetlenül azonban a vagyoni előny realizálódása sem volt megállapítható az alperes oldalán, mivel nem következett be olyan gazdagodása, amelyet vissza tudott volna téríteni a felperesnek, a magasabb összegű villamos energia ellenértéke megfizetésének hiánya pedig nem volt ekként értelmezhető.
- [44] Az előbbiekből alapján a bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott az utaló magatartással és a jogalap nélküli gazdagodással összefüggő igényeket érintően.
- [45] A bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése, (2) bekezdés 2. mondata, 82. § (1) bekezdése, 83. § (1) bekezdése, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése a) pontja, (2) bekezdése és az alperes, valamint a jogi képviselője között 2024. augusztus 26-án létrejött megbízási szerződés 4. pontja alapján kötelezte a teljes egészében pervesztes felperest az alperes részére az ügyvédi munkadíjból és általános forgalmi adóból álló perköltség megtérítésére. A bíróság a 1.350.000 forint + általános forgalmi adó összegben felszámított perköltséget kisebb mértékben mérsékelte, mivel nem állt arányban a pertárgyérték 10 %-át elérő ügyvédi munkadíj a perben ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel, figyelemmel arra, hogy az alperes jogi képviselője részéről mindösszesen két érdemi beadvány (írásbeli ellenkérelem, előkészítő irat) előterjesztésére került sor, valamint két tárgyalási napon látta az alperes képviselőjét, továbbá érdemi bizonyítási eljárás lefolytatására a perben nem került sor. Ennek ellenére az újabb bírói gyakorlat (Kúria Pfv.II.20.887/2023/6.) szerint az ügyvédi munkadíj mérséklése körében lefektetett alapelvekre tekintettel 1.000.000 forint + általános forgalmi adó mértéket meghaladóan a perköltség további mérséklése nem volt indokolt, az ügyvédi munkadíj szabad megállapítására és a piaci viszonyokra tekintettel. Arra is figyelemmel volt a bíróság, hogy a felperes közel azonos ügyvéd munkadíj megfizetésére volt köteles a jogi képviselője felé.
- [46] Az ítélet elleni fellebbezési jog a Pp. 365. § (2) bekezdés a) pontján, míg az arról szóló tájékoztatás a Pp. 365. § (1) és (6) bekezdésén, a 376. § (1)-(3) bekezdésén, a 608. § (1) bekezdésén, 618. § (1) bekezdésén, valamint a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény 19. § (1) bekezdés b) pontján alapul.

Szolnok, 2025. február 3.

Dr. Oláh Zoltán s.k.
bíró